

Jag vill minnas dina minnen

Klara Berge

Examensarbete 15 hp
Kandidatprogrammet i Textilkonst
Högskolan för Design och Konsthantverk
Göteborgs Universitet, 2012

Jag vill minnas dina minnen

En textil installation där vävda trådsulpturer i samverkan med skuggor och projicerade bilder skapar ett rum av minnen.

”en plats historia står att läsa på dess gator... Man behöver inte läsa böcker för att få veta vad som hänt där.”

Carlos Garaicoa

Innehållsförteckning

Hur det hela började	s. 3
Frågeställningar	s. 6
Vävning som teknik och konstruktion	s. 7
Kuben som form och konstruktion	s. 10
Jag börjar väva	s. 11
Den vita färgens problematik	s. 16
Projektion som färg och inkapslat minne	s. 20
Kuber skapas och kuber växer	s. 25
Jag och kuberna intar rummet	s. 34
Reflektion	s. 43
Källförteckning	s. 55

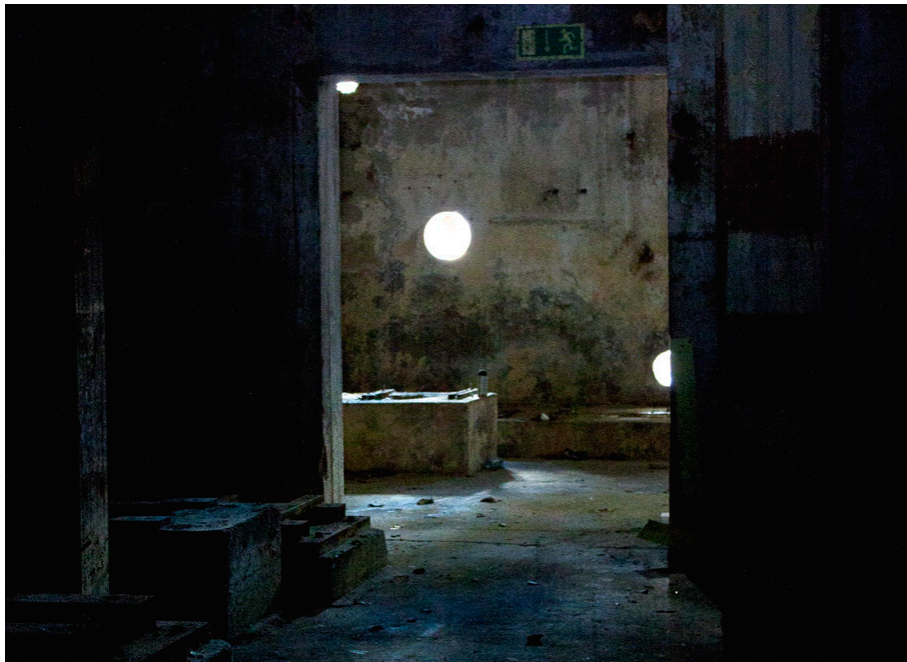

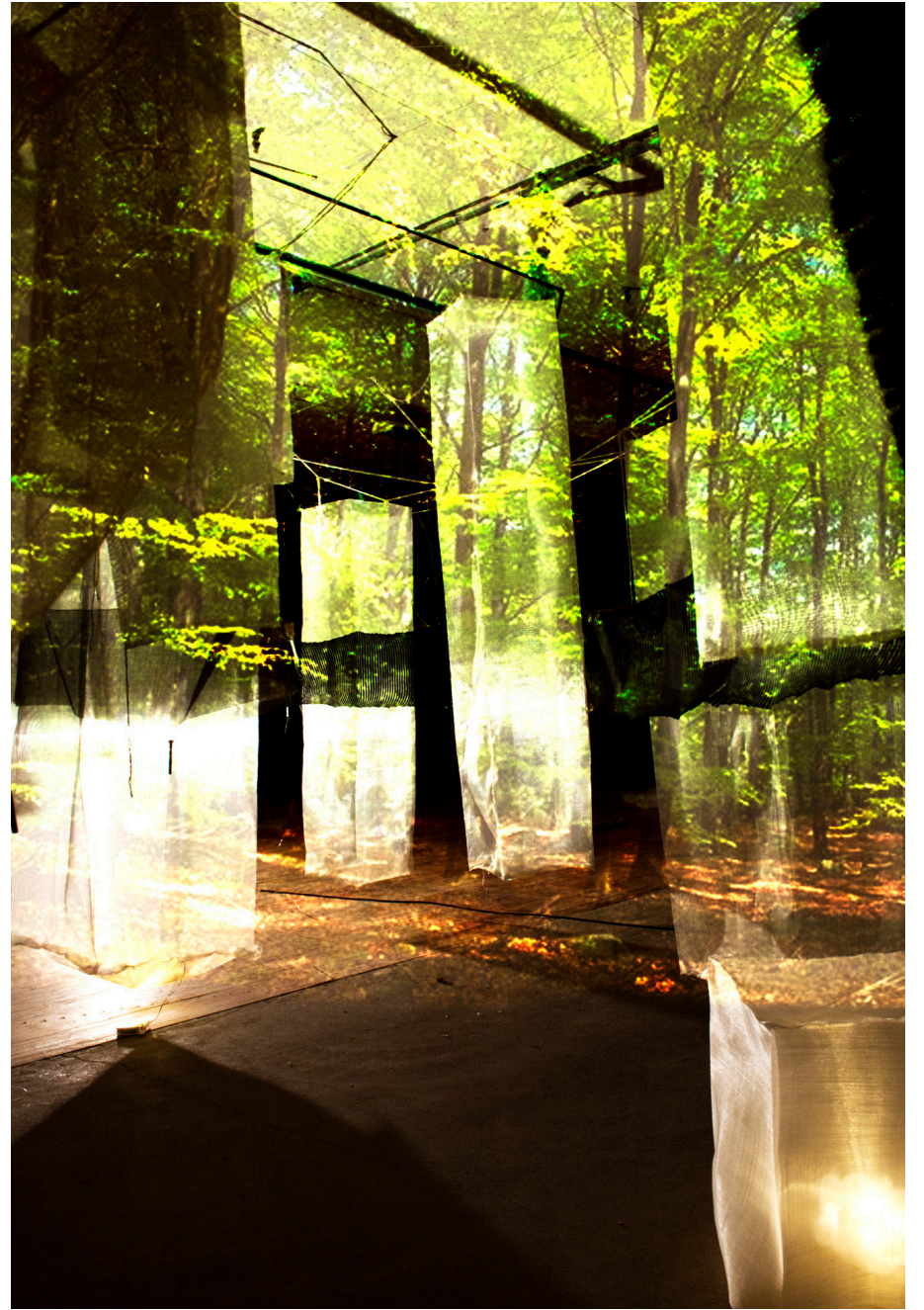
Hur det hela började

Jag vet en övergiven fabrik, ett fantastiskt ställe. Jag var där förra våren och full av äventyrlust klättrade jag in i hål och tog mig över murar och upptäckte en undangömd värld. Tiden stod still därinne och luften var laddad med vemod. Jag tänker på det ofta.

Övergivna platser fascinerar mig, platser som tydligt bär på en historia, minnesmärken över förgångna tider. De talar till mig, berättar historier om människoöden och om alltings förgänglighet. Mina besök i fabriken fördjupade den fascinationen och väckte en önskan hos mig att få öppna upp och dela med mig av de upplevelser jag har därifrån. Under förra terminen startade jag upp en skissprocess utifrån detta och mina tankar kretsade då kring labrynter, minnen, maktskiften mellan natur och människa och kring det faktum att alla upplevelser är subjektiva. När höstens kurs tog slut var jag inte redo att lämna fabriken, jag ville fortsätta vandra runt i mina minnen, bearbeta dem, ge dem form och sedan låta andra ta del av dem. Det kändes därför som ett naturligt val att låta höstens skissprocess ligga som grund till mitt kandidatarbete.

Förutom mina minnen från fabriken och de tankar platsen väckt hos mig var det främst två bilder jag tog med mig från mitt tidigare arbete. I dem kunde jag känna en stämning och en atmosfär med starkt släktskap till den i fabriken och de har fått fungera som inspiration och bollplank genom min fortsatta gestaltningsprocess.

Frågeställningar

Hur kan jag med en textil installation gestalta upplevelsen av en plats och fånga dess atmosfär?

Hur kan jag ta med mig mitt arbetssätt och min direkthet i mitt skissande in i ett fortsatt gestaltungsarbete?

Hur kan jag fånga känslan av en labyrint utan att nödvändigtvis bygga upp en sådan?

Kan jag med hjälp av projektion och skuggspel få in en rörelse och en andning i verket?

Vill jag få in fler sinnen, som hörsel och känsel, och göra det mer taktilt?

Vävning som teknik och konstruktion

Jag visste direkt att jag ville väva. Inte bara för att jag gillar att väva och tycker om den frihet jag får genom att skapa mitt eget material, utan också för att konstruktion var ett viktigt ord. Ett byggande och konstruerande behövdes för att betona att där finns ett syfte bakom platsen, eller en kvarvarande rest av ett syfte. När jag tänker på konstruktion kommer jag att tänka på vävning, som i mångt och mycket är just organiserad konstruktion.

Utifrån mina två utgångsbilder började jag skissa. När jag skissar gör jag det nästan alltid tredimensionellt. Jag tycker om att skissa i olika skalor, att kombinera modellbyggande med ett skissande i full skala och direkt i materialet. Några gemensamma nämnare i mina tidiga idéskisser var kub/blockformen och tråden. Den spända tråden, den fritt hängande tråden och den trassliga tråden.

Efter en veckas skissande och funderande kände jag att jag ville komma igång och arbeta och göra mer än små prover och materialtester. Istället för att först göra skisser och sedan förverkliga dem bestämde jag mig för att göra både och på samma gång. Jag ville skissa i det som sedan skulle bli det färdiga, jag ville låta arbetet utvecklas och ta form direkt i materialet. Det skulle tillåta mig att arbeta mer direkt med upplevelsen, utan lika många mellanliggande led. Jag skulle lättare känna medan jag arbetade med mitt material hur det påverkade mig och vilken känsla det skapade, och skulle med ledning av det kunna ge form till min upplevelse. Det är ett arbetssätt jag trivs med, det gör görandet

dynamiskt och det är hela tiden i samtal med mina tankar och funderingar. Jag håller mig aktiv och observant under arbetets gång.

Under mitt första år på HDK fann jag en egen vävmetod som tillät mig att arbeta med vävning på ett fritt och mer spontant vis. Denna upptäckt resulterade i en installation där jag med ett vävt material, som var mer eller mindre upplöst, och med tunna trådar vävde och byggde upp en rumslighet. Jag ville ta in den vävmetoden i detta projekt. Då vävde jag organiskt och fritt i rummet, nu ville jag med samma metod skapa en mer samlad och strikt form.

I evinnerlighet, 2010

Kuben som form och konstruktion

Kuben/Rätblocket som form har återkommit i min konst under det senaste året. Det är något i formen som intresserar mig. Kanske är det dess koppling till människan, naturen arbetar inte med kubens formspråk. Det är en form som vill mycket, som vill vara perfekt, stapelbar, effektiv och praktisk men som aldrig kan bli en naturlig form, den kommer alltid att vara skapad, artificiell. Det är en form som tror sig oövervinnelig, men förr eller senare kommer den börja sönderfalla och återgå till de former som hör hemma i naturen.

Pehr Sällström skriver i *sinnena ljuger inte*:

”Skenbart råder fullständig stillhet. Den som vill iaktta förloppet får bekväma sig att komma tillbaka hit och titta, dag efter dag. Alternativt får man låta det orörliga objektet sätta fantasin i rörelse. Jag föreställer mig kuben på utställningens första dag, befriad från sitt formande hölje, perfekt i sin geometriska form. Första dagen står den där stolt, i tron att tiden inte biter på den, förvissad om sin egen odödlighet. Knivskarpt tecknar sig dess konturer. Men redan sker små omlagringar av materia under tyngdkraftens obevekliga inverkan.” (Sällström, 1999)

Detta utdrag satte fingret på något viktigt, något jag ville skulle finnas med i mitt verk. Kanske kan kuben ses som en symbol för fabriken, en symbol för människans stora planer, för grusade förhoppningar, för drömmar som inte slog in, för minnen som lämnades kvar och glömdes bort.

Jag börjar väva

Den vävmetod jag använde mig av går ut på att jag låter inslagstrådar fortsätta långt utanför den vävda ytan och att jag även lämnar delar av varpen ovävd. De ovävda trådarna kan jag sedan arbeta vidare med utanför vävstolen och med deras hjälp omvandla det vävda materialet till tredimensionella skulpturer. Jag tycker om att väva på detta sätt, att i vävstolen skapa ett grundmaterial som sedan utanför vävstolen sätts samman till en tredimensionell form.

Jag valde att väva i lin och ull. Ullen valde jag för dess mjukhet och luddighet och dess fina ljusupptagning. Linet för dess tunna trådar, dess glans och hårdhet. I skolans garnförråd hittade jag några gamla härvor ullgarn. Garnet hade med åldern gulnat och trådarna hade krullat ihop sig en aning och blivit skörare. Jag kom att använda mig mycket av det garnet. Jag tyckte om att det var åldrat och att åldern hade givit det en färg, utan att för den skull ha givit det ett färgat uttryck. En kvarlämnad rest som fick nytt liv i mina kuber.

Den första kuben gjorde jag enkel och jag försökte att inte krångla till vävningen för mycket då jag främst ville testa om och hur jag med min vävmetod skulle kunna skapa kuber. Det kändes bra att ha börjat väva, men med det kom även tvivlet. Skulle jag kunna fånga den känsla jag ville åt på detta sätt? Skulle formen bli för strikt? För samlad? Inte tillräckligt oväntad, överraskande och spännande?

Det kändes mycket bättre när jag klippte ner den första väven och började sätta samman den. Det strikta uttrycket jag känt mig skeptisk till i vävstolen tonades ner en smula, och blandades upp med mjukare och friare uttryck. Trådarna fick liv och skapade form och rörelse.

För att få fram den perfekthet och distinkthet jag ville åt i den kubiska formen använde jag mig av plexiglas. Jag lärde mig att använda skolans laserskärare och skar till kvadratiska skivor jag sedan sydde in mellan de två vävlagen. Det gjorde att dubbelvävens två lager fick ett avstånd mellan sig, utan att för den skull förlora kontakten med varandra. Plexiglasen gav stabilitet till kubens ovan och botten, och med tyngdkraftens hjälp skapade de oövda trådarna kuben. På så sätt kom det även in en rörelse i kuben då bottenplattan och ovanplattan kunde röra sig i olika riktningar gentemot varandra. Det blev mer flytande kuber och ingen störande konstruktion tog över uttrycket. De fick en distinkt form som samtidigt var mjuk och rörlig. Levande.

Den vita färgens problematik

Jag fann det problematiskt med den vita färgen. Den fick mig att associera till delar av textilkonsten jag inte känner mig bekväm med. Det är något med det vita och ofärgade, att det lätt blir fint och sen inte så mycket mer. Det behöver nödvändigtvis inte vara ett problem med att något är fint eller vackert, men det får inte vara den bärande egenskapen, det får inte överskugga allt det där andra jag vill uttrycka och berätta med min konst. Det vita oroade mig och jag kände mig splittrad, samtidigt som jag tyckte om min kub och trodde på den ville jag ibland klippa sönder den och smutsa ner den, förstöra det där vita, fina och perfekta. Den vita färgen var ett medvetet val från min sida då jag ville testa att projicera på mina kuber men min reaktion gjorde det uppenbart för mig att jag snarast måste testa hur projektion skulle fungera. Om det inte blev bra skulle jag behöva ta in färg i mitt material.

Det fanns inte något självklart val när det kom till färg. Skulle jag kunna plocka upp färger från fabriken? Fokusera på dammet, smutsen, och det som döljs där bakom? Jag ville inte begränsa mig till en färgsättning, vilket var en av andledningarna till att projektion lockade, jag hoppades kunna måla kuberna med ljusets hjälp, variera färgsättningen och då kanske även stämning och känsloläge.

Jag har tidigare arbetat mycket med ljus och skugga i min konst och jag ville nu undersöka hur jag kunde fördjupa mitt arbete med det som rums- och stämningsskapare. Jag kände att projektion

som metod kunde vara ett sätt att ta det ett steg vidare. Men skulle det gå att projicera på varptrådarna?

Det första testet lugnade mig, det blev bra. Varptrådarna plockade upp projektionen fint och bilden jag projicerade bröts upp en aning och blev mer abstrakt. Den vita känslan jag oroade mig för var här inte något problem utan blev snarare en fördel i och med att färgerna togs upp så fint. Problematiken kring den vita färgen kvarstod dock då jag oftast såg kuberna utan projektion.

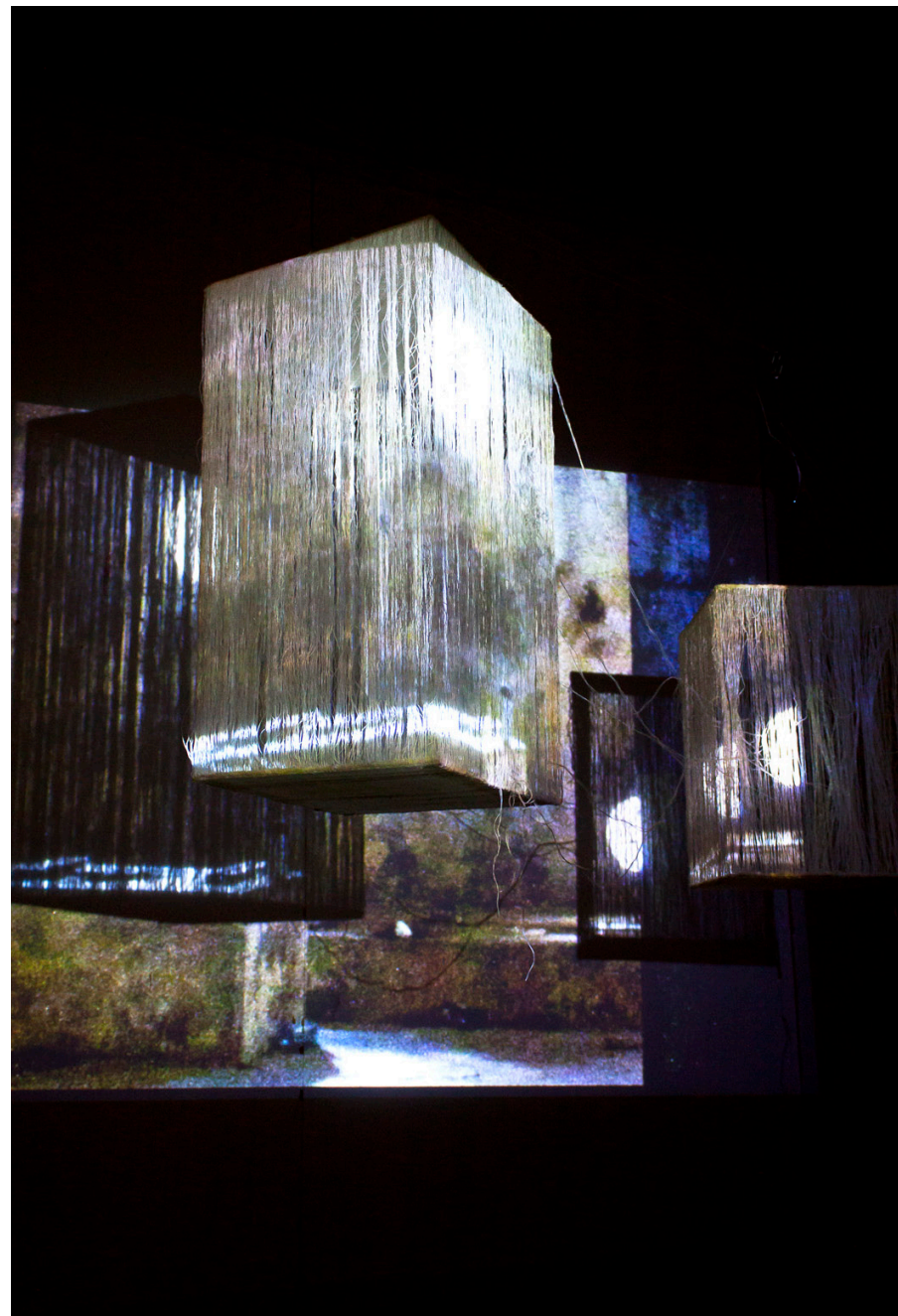

Projektion som färg och inkapslat minne

Stämningen i fabriken kunde ändras utan att jag riktigt kunde säga när förändringen skedde, eller varför förändringen skedde. Det kunde gå från att vara vackert, lugnt och fridfullt till att bli hotfullt, oroligt och spänt. Jag ville gärna få med den stämningsskiftningen i mitt verk och tänkte att jag skulle kunna projicera en serie av bilder som sakta sakta går in i varandra, ständigt i förändring, men som vid ett snabbt ögonkast kanske inte uppfattas.

De bilder jag projicerade var foton jag hade från mina besök i fabriken samt mina två utgångsbilder. Jag tyckte om när det i projektionen skapades nya bilder som inte var helt tydliga, bilder där det inte riktigt gick att se vad de föreställde. Jag ville arbeta med bilder som vid projicering fungerar associativt, bilder som sätter fantasin i rörelse. Tanken väcktes att jag längre fram skulle kunna testa att projicera foton från tidigare projektioner, det skulle lösa upp bilden ännu mer och kanske även skapa en spännande förvirring.

Nu behövde jag fatta ett beslut, skulle jag använda projektion? Jag gillade det, men det kändes på samma gång krångligt som alldeles för enkelt. Krångligt att vara beroende av ett mörklagt rum och teknisk utrustning, men samtidigt ett enkelt sätt att skapa ett effektfullt uttryck. Var det en feg väg att gå? Var det ett sätt för mig att slippa fatta beslut om färg? Samtidigt tyckte jag att det var nervkittlande, jag tyckte om att det skapade en helhet samtidigt

som det förvirrade. Jag kunde känna fabriken i det.

Jag valde inte projektion för att det var en enkel väg utan för att det var den väg jag behövde gå för att komma dit jag ville.

Jag skulle kunna skapa den stämning jag eftersträvade och kunna bygga upp en värld för betraktaren att gå in i och omslutas av.

Jag bestämde mig för att använda projektion, men hade fortfarande ett beslut att fatta angående färg, och det var ett beslut jag inte ville skjuta upp längre då obeslutsamheten oroade mig och fick mig att tvivla. Skulle det gå att projicera på färgade kuber? Jag bestämde mig för att testa det och gjorde några varpar i olika färger och nyanser. Det tog bort tvivlet en gång för alla och jag visste nu med säkerhet att kuberna måste vara vita. Även om det fungerade att projicera på de färgade varparna, skapade det vita den stämning jag ville ha. Det blev en mycket mer variationsrik projektion, och ett annat ljus. Jag tror att de vita ljusglimtarna, vilka jag endast kommer åt när jag projicerar på vitt, kan behövas. Jag tyckte även om att det blir samma färg på väggen som på kuberna, det blir en bra helhet samtidigt som det lättare kan förvill sinnen. De ofärgade kuberna lämnar även öppet för fler möjligheter längre fram. Jag kommer ha möjligheten att variera uttrycket och färgerna, och om jag av någon anledning skulle komma att känna annorlunda finns alltid möjligheten att gå på med färg efteråt. Att måla och smutsa ner.

Helst vill jag att mitt verk ska fungera både med och utan projektion men jag vill inte kompromissa på så vis att ingetdera blir helt som jag vill. Det kommer att bli ett verk som behöver projektion, men som säger något även utan. Det kanske då får vara något annat, det du ser vid ett snabbt ögonkast när du passerar förbi, något dött, övergivet och stilla. Projektionen väcker det sedan till liv och öppnar upp för en annan värld. I projektionen ligger minnena och allt det som gör en plats levande och vibrerande av liv.

Kuber skapas och kuber växer

Den första kuben jag vävde var i form och uttryck ren och regelbunden och jag var sugen på att bryta upp ytan, ta bort trådar, klippa, repa upp och se vad som då hände. Men jag lade band på mig och bestämde mig för att vänta tills jag hade flera.

Kanske skulle jag då märka att den rena hela ytan behövdes.

Jag testade att projicera igen när två kuber var färdiga och det gav mig en försmak på den rumslighet jag kommer att kunna bygga upp när jag har flera. Jag testade att förbinda kuberna med varandra, lät några trådar löpa från den ena till den andra.

Kontakten som uppstod aktiverade tomrummet mellan kuberna och jag tänkte att vissa av kuberna, men inte alla, skulle kunna förbindas med varandra. Vissa skulle kunna vara ordentligt och tydligt förankrade i varandra medan andra bara har kontakt genom några enstaka trådar.

Jag ville börja arbeta med rumslighet nu. Jag behövde ha fler kuber som jag kunde laborera med och undersöka hur de kunde förhålla sig till varandra på olika sätt. Jag ville göra några som var större, några vars storlek gick att relatera till en människokropp.

Det kändes viktigt för att kunna bygga upp en labyrintartad rumslighet. En rumslighet där du inte riktigt har överblick, där sikten skymms. Sedan ville jag även göra några som var mindre, i en storlek som går att omfamna.

Det kändes viktigt att göra alla kuber olika, där inte bara storleken utan också uttrycket skiljde sig åt. Det behövde inte vara stora skillnader, men det var viktigt att de var individuella samtidigt som de skulle fungera som en helhet. Jag hamnar lätt i fällan att göra för mycket, att testa alla idéer på en och samma gång, i en och samma kub. Det kan då bli så mycket att det inte gör någon av idéerna rättvisa. Jag hade det i åtanke när jag arbetade och försökte att hålla mig till att testa en idé i vardera kub, men ibland fick jag ändå klippa bort och göra om då jag upptäckte att det blev för mycket. Inom en och samma kub ville jag hålla det enhetligt, och istället låta garnkvaliteter och nyanser variera kuberna emellan. Jag ville att alla skulle vara i något stadium av uppluckring eller sönderfall, en pågående upplösning av formen. Det behövde inte vara mycket, ibland kanske du måste komma nära för att upptäcka det, i andra fall ser du det direkt.

Medan jag vävde den ena kuben föddes idéer och tankar till nästa. Jag hade inte någon tydlig och klar bild av hur kuberna skulle utformas, det fick klarna allteftersom jag arbetade med dem. Det gjorde arbetet roligare, mer impulsivt och inkännande.

Jag har tänkt mycket på spår, att fabriken är en plats där det lämnas spår. Där lämnas spår och avtryck både av människan och av naturen. I vissa av mina kuber vävde jag mindre partier i långsidesvarpen och det var intressant att upptäcka hur olika uttrycket blev beroende på i vilken varp jag vävde. När jag vävde i linvarpen fick det sedan i kuben en känsla av spindeltråd, naturens hand som lämnat spår. I ullvarpen kändes det mer konstruerat, människans hand som lämnat spår.

Jag funderade kring plattorna, om jag ville att de skulle vara så perfekta i formen. Skulle några istället kunna vara trasiga? Ville jag bryta upp den kvadratiska formen? Jag kom fram till att den strikta formen nog behövdes som kontrast till det mjuka. Däremot ville jag testa att göra några utan botten, där trådarna istället fick hänga fritt ner mot golvet. Jag bestämde mig även för att skära ut mitten på några av plexiskivorna, så att de bildade ramar. Det precisa uttrycket bevarades då men det tillät mig att arbeta mer med håligheter i de vävda kvadraterna. Jag tyckte även om att det då i några kuber gick att se de två lagren tillsammans utan en skiva emellan.

Jag funderade ett tag på om det skulle finnas något i kuberna, men kom fram till att det var viktigt att de var tomma. Jag tänkte på en kommentar jag fick under mittseminariet, att det fanns en risk att mina kuber skulle kunna likna burar. Jag kom fram till att jag inte hade något emot det, på sätt och vis är de kanske burar. De är förvarare av minnen, de håller minnena kvar, samtidigt som de bär på något tomt och övergivet. Det som en gång fyllde burarna är inte längre kvar. I tomheten kan spåren anas från det som en gång var där.

Jag funderade kring tid, och på hur vi delar in tiden i dåtid, nutid och framtid. Jag vill tro att olika tider existerar parallellt, att nuet samexisterar med det förflutna och med det som ännu inte inträffat. Det möjliggör för spår av händelser att leva kvar, möjliggör för oss att skymta minnesfragment, vilka inte låter sig anpassas efter människans linjära tidsuppfattning. För mig blir det extra tydligt på övergivna platser, där kan jag starkt förnimma

tider som har varit, de är närvarande i nuet, ligger sida vid sida och lager på lager.

Det har varit viktigt för mig att ha projiceringen närvarande i processen, att regelbundet hänga upp de kuber jag hunnit göra och projicera på dem. Eftersom mina skulpturer ser annorlunda ut i dagsljus har det varit viktigt att kontinuerligt gå in i projektionens uttryck för att inte börja vackla i mina beslut.

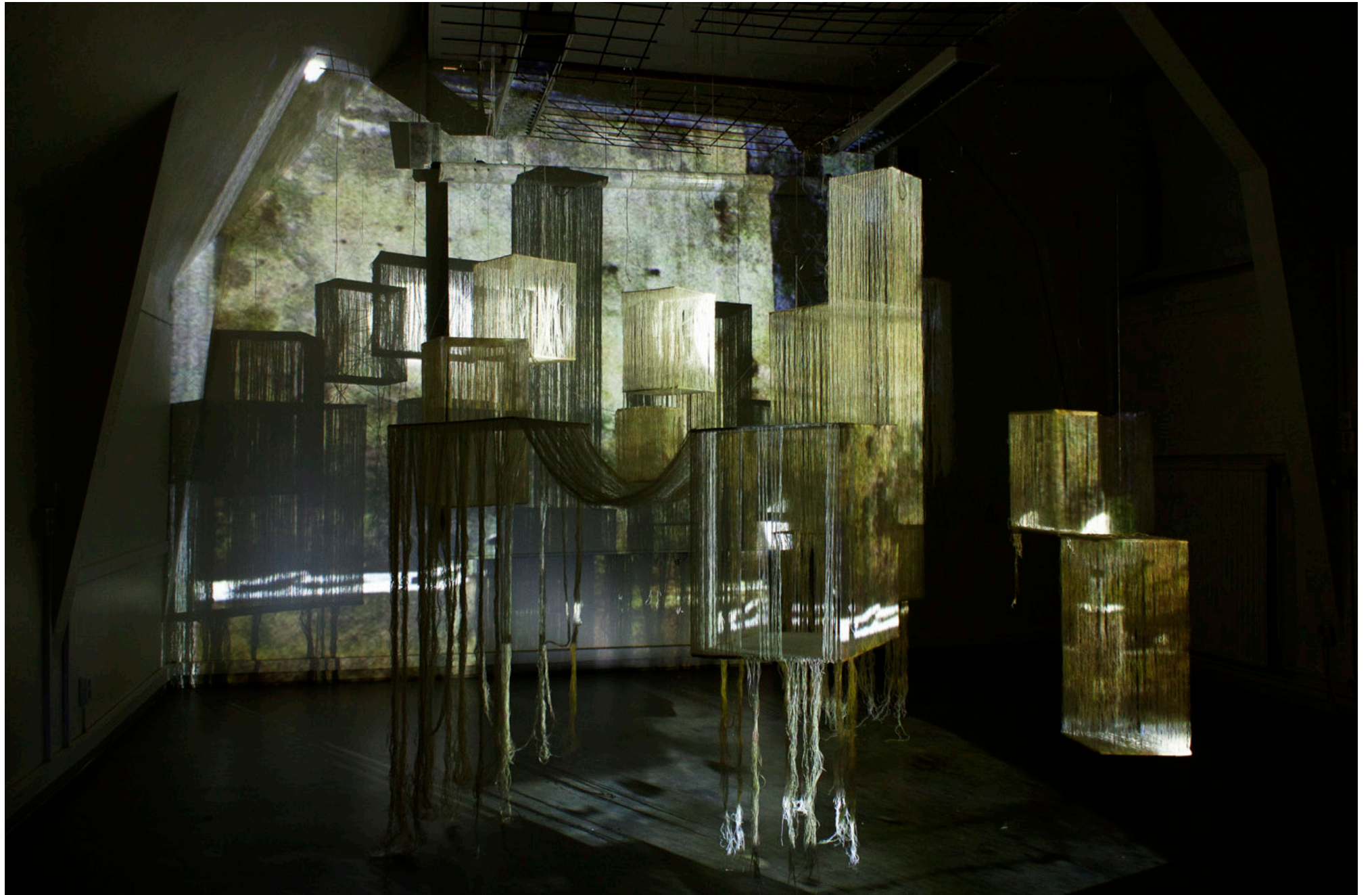
Jag och kuberna intar rummet

Det var svårt att hitta bra rum att arbeta i på skolan och i perioder var jag tvungen att hålla mig till klassrummet och de utrymmen som finns där. Då kunde jag bara arbeta med en kub åt gången och hade svårt att få en överblick. När jag hade åtta kuber mer eller mindre färdiga och kunde hänga upp dem för första gången blev det uppenbart hur otroligt mycket mängden gör. Nu kunde jag bygga ett rum, en värld, något som fascinerar och drar i dig. Vill du kliva in? Jag vill. Precis som i en labyrint är det valet du måste fatta. Sedan är det bara att vara mottaglig, ta emot intryck, känslor, historiefragment och minnen. Jag upptäckte även att det vita fungerar mycket bättre när de är flera, jag fann det inte längre problematiskt.

Jag ville ha så pass många kuber att de i första hand skulle uppfattas som en mängd, en helhet, och inte lika tydligt vara enskilda skulpturer. Till slut blev det elva kuber, av någon anledning känns det ofta lättare att få balans vid ett ojämnt antal.

När jag projicerade på alla mina upphängda kuber blev jag lycklig. Jag kände att jag började närma mig. Jag kunde känna fabriken när jag vandrade runt bland mina hängande och svävande skulpturer. En förundran men samtidigt en varsamhet och en vaksamhet i stegen. En försiktighet men med öppna sinnen, uppmärksam och alert.

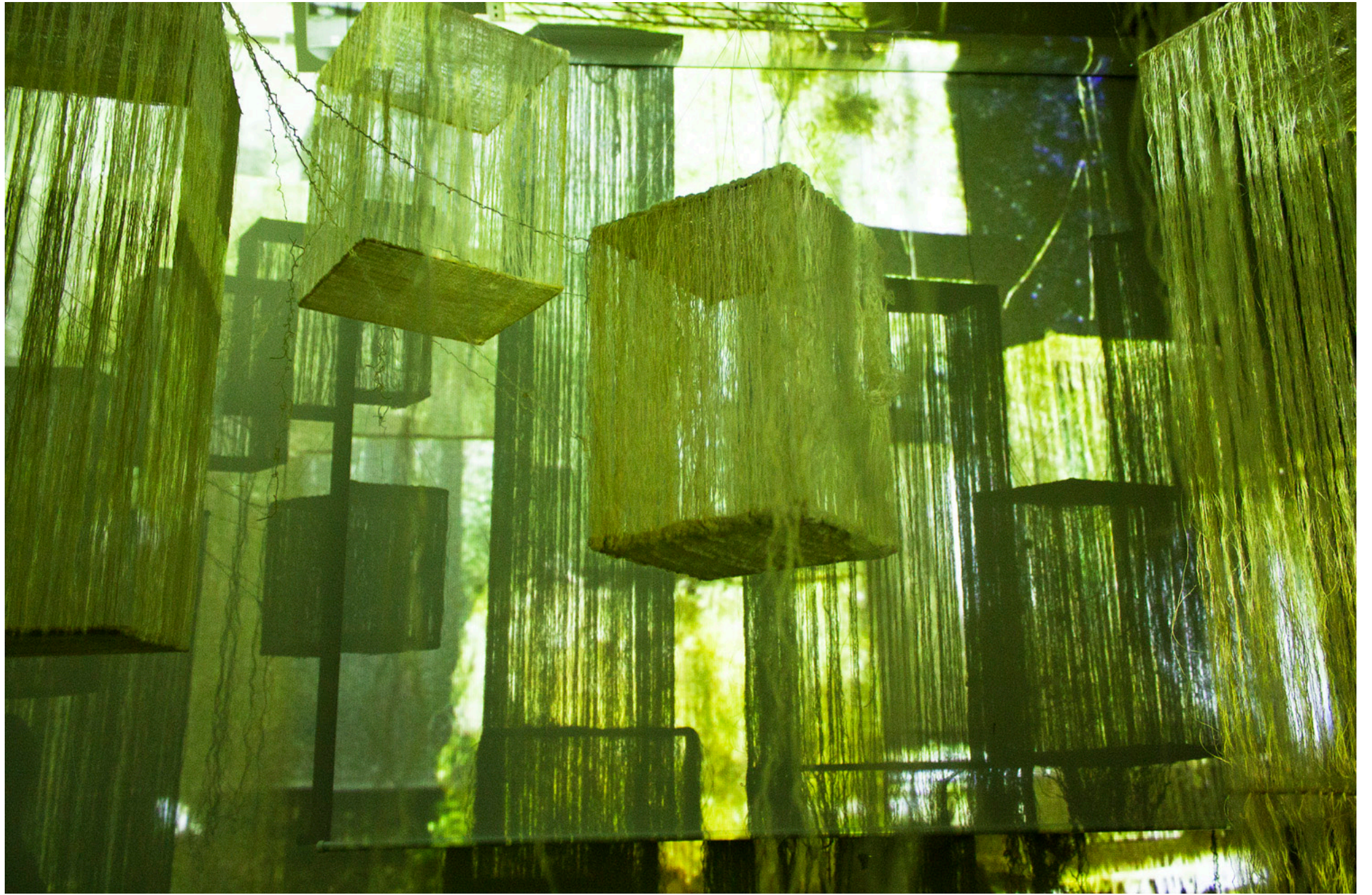
Jag projicerade denna gång i ett hörn och på ett så pass långt avstånd att projektionen inneslöt alla kuberna. Jag gillade det verkligen, det skapade en helhet och något inneslutet. Hörnet bidrog till att skapa en otrolig rumslighet och tillät mig att ha utrymme mellan kuberna, tomrummet fylldes.

Skuggorna på väggen skapade ihop med projektionen fantastiska bilder. Bilder som inte var helt tydliga eller greppbara. Vad föreställer de egentligen? Är det platt? Har det form? Den förvillningen gillade jag. Skuggorna som skapades var otroligt viktiga, de bröt upp bilden och skapade ett ytterligare djup. Jag frågade mig vad det är med skuggan som fascinerar så? Är det att de är så konkreta och svårgreppbara på en och samma gång? De är tydliga i sin form samtidigt som de är föränderliga, hela tiden i samtal med ljuskällan, följer ljusets rörelse och objektets rörelse. De är tvådimensionella men bär med sig något av objektets tredimensionalitet. De är ingetdera och både och på samma gång. Skuggor har för mig ett starkt släktskap med minnen.

Jag hade funderat på att göra någon sorts vägg av trådar och ovävd varp men släppte det. Det skulle göra uttrycket för rörigt. Jag ville ha en viss renhet i installationen och jag kände att riktiga väggar behövdes för projektionen. Den projicerade bilden blev abstrakt som det var och jag ville inte öka abstraktionen och luckra upp den ännu mer genom att låta trådväggar vara det som fångade upp projektionen. Det skulle inte skapa en större rumslighet utan snarare tvärtom. Av samma andledning ville jag inte lägga till något annat material i mina kuber. Jag hade funderat på ifall jag skulle använda mig av exempelvis sidenorganza i någon

kub men bestämde att jag skulle hålla det enhetligt i materialvalen.

Nu började tankar på en anordning för upphängning tränga sig på. Mina skulpturer var ganska tunga och jag behövde ha något stabilt att hänga dem i, något som inte skulle dras ner av deras tyngd. Tidigare har jag alltid spänt ett nät av trådar i taket men denna gång ville jag hitta en bättre lösning och jag bestämde mig för att testa armeringsnät. De rostiga armeringsnäten blev ett bra komplement till mina vita kuber och jag behövde nu bara hänga upp gallren i taket för att sedan kunna arbeta friare med hur jag hängde mina kuber. Det var ett måste för att kunna utforska rumsligheten och förhållandet kuberna emellan.

Reflektion

Jag har haft en bra process. Jag kom snabbt igång med arbetet och har under hela processen haft en tydlig riktning. För mig är det viktigt att hitta en säkerhet och trygghet i vad det är jag vill berätta, vad det är jag vill gestalta, och dit hittar jag genom görandet. Det praktiska arbetet lugnar mig och ger tid till tankar att slå rot.

Jag har ofta en lång process innan jag når ett färdigställande och det kändes därför relevant att arbeta vidare med ett redan påbörjat projekt. Så här i efterhand är jag väldigt glad över det valet. Jag tror mig ha kunnat komma mycket längre i min konstnärliga gestaltning då jag redan från början hade en plattform att ta avstamp ifrån. Om jag istället hade startat upp ett helt nytt projekt tror jag det hade varit svårt för mig att nå ett resultat som hade levt upp till min ambition och mina förväntningar.

Ett orosmoment har varit tiden. Vävning är en långsam och tidsrik teknik och jag ville väva mycket. Tack vare ett stort mått av självdisciplin, och att jag så tidigt kom igång med vävningen, har jag hunnit så mycket som jag ville. Jag har hållit mig fokuserad och skrivit tydliga delmål under hela processen utan att för den sakens skull ta död på arbetsglädjen. Jag känner att jag blir tryggare och säkrare i min arbetsprocess och det känns glädjande och hoppfullt inför framtiden.

I min projektbeskrivning hade jag satt upp som målsättning:

Jag vill med en rumslig installation gestalta och dela med mig av en upplevelse samt ge en subjektiv berättelse om en plats där jag endast är en kortvarig besökare. Jag vill skapa en värld för betraktaren att kliva in i och bli en del av.

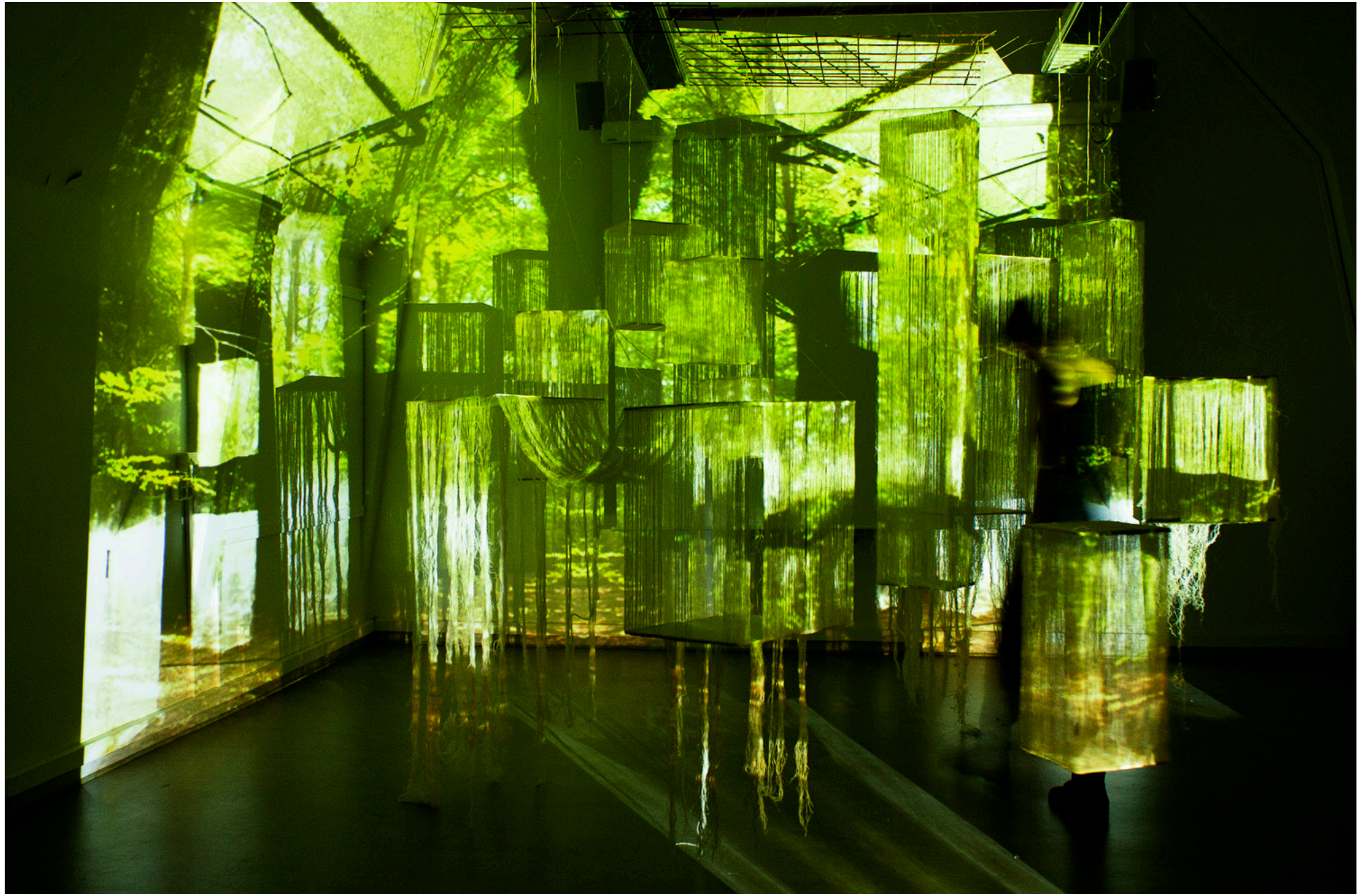
Min upplevelse av Fabriken har mycket gemensamt med den av en labyrint. Du tar dig längre och längre in men tappar snart uppfattningen om vilket håll du går åt, om nästa krök ska leda dig ut ur eller in till fabriken hjärta. Jag vill gestalta den känslan av en labyrint, utan att nödvändigtvis bygga upp en labyrint.

Jag vill att det ska vara ett verk öppet för egna associationer, att min gestaltning ska trigga igång individuella minnen och historier hos betraktaren. Du hittar din egen historia, genom en upplevelse jag regisserar.

Jag känner att jag har lyckats nå mina målsättningar i detta projekt. Jag kan se och känna fabriken i mitt verk vilket har varit viktigt för mig personligen. Däremot vet jag inte om betraktaren ser fabriken i verket, men det känns inte lika viktigt och var heller inte min målsättning. Jag vill dela med mig av ett tonläge och en stämning, något som förhoppningsvis öppnar upp för egna associationer, minnen och historier. Min upplevelse har av mig bearbetats, analyserats och återskapats i detta verk. Nu hoppas jag att mitt verk i sin tur ska ge upphov till fler liknande processer, ge upphov till nya upplevelser som kan väcka minnen och händelser till liv. Minnen som kanske annars skulle falla i glömska.

Har jag lyckats gestalta känslan av en labyrint? Kanske inte en labyrint i bokstavlig bemärkelse, men det är något i sättet du rör dig bland mina kuber som jag känner har ett släktskap. Det handlar om en fokusering och en närvaro i nuet som gör stegen varsamma och sinnet mottagligt och uppmärksamt. En labyrint lockar människor in, men inte på ett helt riskfritt sätt, jag har svårt att låta bli att gå in i en labyrint, det är något med osäkerheten som lockar. Skuggorna och projektionen bidrar till att skapa ett rum som fortsätter bortom, ett rum du inte ser slutet på, och en känsla av att inte veta vad som väntar bakom nästa krök.

Jag tycker om känslan jag får av att vandra runt i mitt verk, en känsla av nyfikenhet och spänning och lite som att vara i en annan värld, en värld där vad som helst kan hända. Det har blivit ett verk som går att betrakta på avstånd men jag hoppas att folk även kommer att kliva in i det, att det kommer vara svårt att låta bli. Jag har funderat mycket på hur jag ska hänga mina kuber så att det möjliggör för betraktaren att kliva in. Hur tätt kan jag hänga dem? Jag vill att betraktaren ska ställas inför ett val, det ska finnas en möjlighet att vandra runt i mitt verk, men det behöver inte nödvändigtvis vara det självklara valet. När rörelseutrymmet mellan kuberna är litet stannar kanske vissa kvar utanför, men de som ändå tar steget in tänker jag gör det med varsamhet, med en försiktighet och med ett uppmärksamt sinne.

Det har funnits två spår som jag velat sammanföra, ett med mer distinkt form och ett mer organiskt och upplöst. Platser konstruerade av människan och som senare lämnas och överges tas tillbaka av naturen. Där sker ett maktskifte. Jag har velat att människan och naturen, det strikta och det organiska, ska mötas i mitt verk, eller kanske snarare att den ena ska fungera som motvikt till den andra.

Jag är glad över att jag vågade hålla mitt verk rent och en aning stramt i uttrycket, att jag vågade lita på formen och vågade skala av. Att jag vågade hålla det vitt och att jag inte bröt upp kuberna för mycket utan höll mig balanserande på gränsen. Jag ville inte att sönderfallet skulle ta över utan att formen fortfarande fick vara stark och tydlig, som om den ännu inte hade gett upp kampen.

En vän till mig brukar säga att det inte finns några upplevelser. Jag varken kan eller vill hålla med om det. Jag fascinerar av att en och samma händelse kan resultera i en hel mängd olika upplevelser, då alla upplevelser är subjektiva, men det gör dem inte mindre sanna eller verkliga.

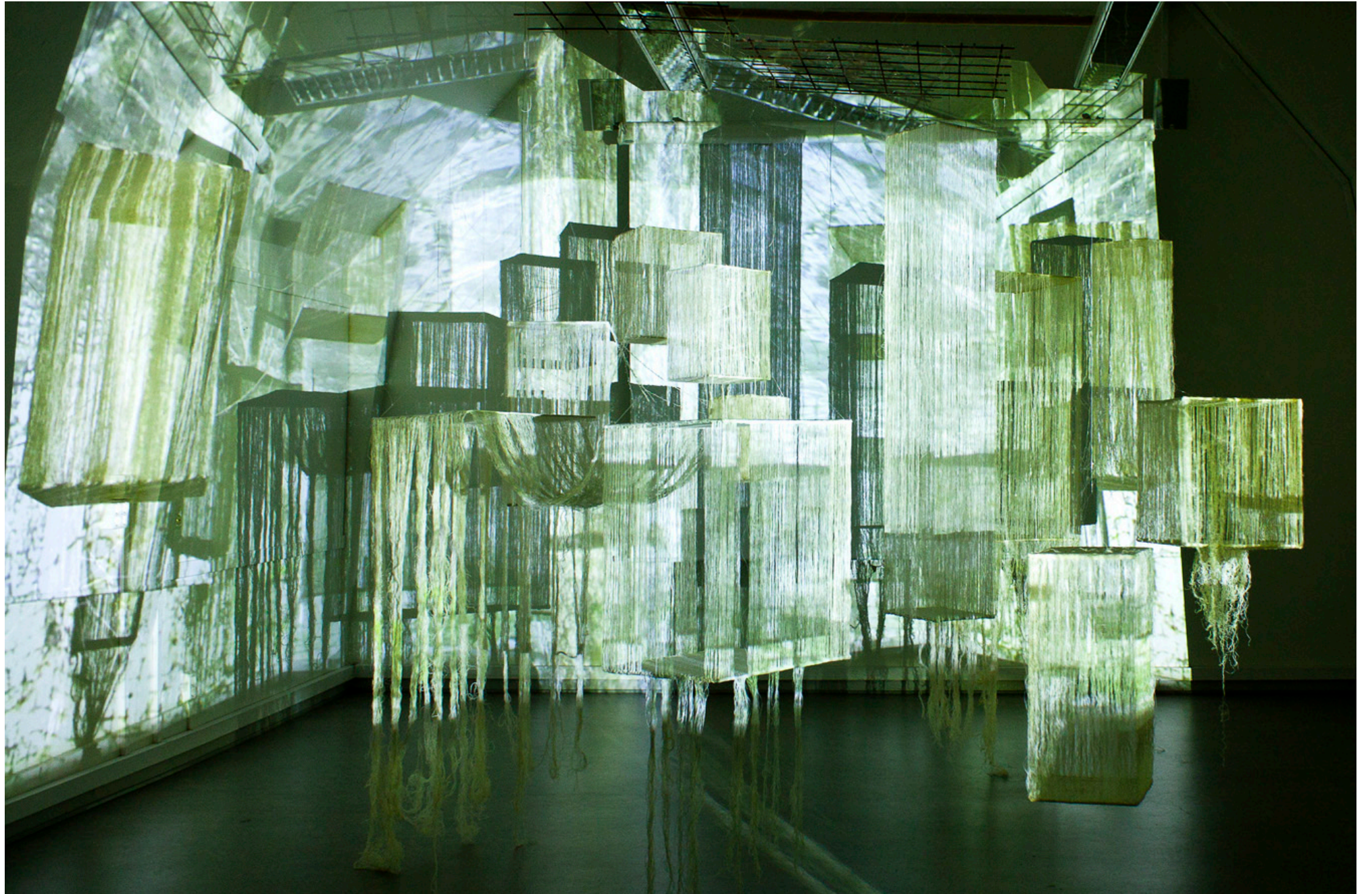
Det är en subjektiv berättelse jag har velat berätta, en berättelse om en plats jag egentligen inte vet mycket om och där jag endast har varit en kortvarig besökare. Min främsta utgångspunkt i detta arbete har varit just min upplevelse av denna plats. Jag har arbetat med mina minnen av upplevelsen i ett försök att återskapa dem och kanske även hålla dem vid liv. Jag vet inte hur länge fabriken får vara kvar, troligtvis inte länge till, och det gör mig ont att denna unika plats, med alla de minnen och spår som där lämnats

kvar, kommer att gå förlorad. Kanske har jag gjort detta verk för att hålla mina egna minnen vid liv. Kanske har jag gjort det för att hålla de glömda och gömda minnena vid liv. De minnen som inte är mina, de minnen jag tyckte mig ana, precis i utkanten av mitt medvetande, under mina besök där. Till dig som inte kommer minnas – låt mig minnas dina minnen.

Jag vill avsluta med ett citat ur boken, *Sinnena ljuger inte*, av Pehr Sällström:

”Ett sällsamt men välkänt fenomen är när sinnesförnimmelser spontant dyker upp ur minnets djup, med stor påtaglighet. Lukter, hörselintryck, färger, kan komma för oss med sällsam lyster och omedelbarhet; som skapade på nytt, eller som om den mellanliggande tiden plötsligt inte funnes. Likaledes kan en speciell doft, eller ett ljud, locka fram ett avlägset minne... ..Vad sådana minnesglimtar lär oss är att föreställningen om tiden som en linjär förlöpande kronologi är en lika inadekvat föreställning som att en proteinmolekyl skulle vara en rak tråd – den är ett nystan, och det är tiden, livets tråd, också.” (Sällström, 1999)

Källförteckning

Inledande citat av konstnären Carlos Garaicoa kommer från utställningen *Riskzon*, Världskulturmuseet, Göteborg, 2011

Sällström, Pehr, *Sinnena ljuger inte*. Dialoger, Stockholm, 1999
Filatova, Elena, *Tjernobyli: dagbok från spökstaden*. Bokförlaget Max Ström, Stockholm, 2006

Jörnmark, Jan, *Övergivna platser*. Historiska Media, Lund, 2007
Sigrell, Bo, *Vad är psykologi?* Akademiförlaget Corona, Göteborg, 2000

Hwang, Philip, Nilsson, Björn, *Introduktion till psykologin Kurs A*. Bokförlaget Natur & Kultur, Stockholm, 2001

